

Internet spert era per las regiuns muntagnardas

Il parlament federal sforza la Swisscom da realisar l'access spert al spectrum lartg en l'entir pajais

DA MARTIN CABALZAR

■ **Cun 29 cunter 9 vuschs e 5 abstenziuns ha il cussegl dals chantuns decidì d'augmentar la capaciad dal provediment fundamental cun internat d'actualmein 3 Mbit sin 10 Mbit per secunda. Da questa decisiun profitan cunzunt las regiuns muntagnardas e periferas.** La decisiun sa referescha ad ina moziun da cusseglier naziunal *Martin Candinas* (pcd GR). El sa legra dal sustegn che sia moziun ha chattà en la combra pitschna. «Oz datti numnadamain in sfoss digital tranter las regiuns urbanas e las regiuns ruralas e muntagnardas. La decisiun dal cussegl dals chantuns è in progress radical per las regiuns muntagnardas, è Candinas s'exprimi suenter la debatta en il cussegl dals chantuns. Il cussegl federal aveva proponi da refusar la moziun.

Digitalisaziun na duai betg esser in privilegi mo da las citads

Cuntrari al cussegl federal ha il parsura da la cumissiun, cusseglier dals chantuns *Stefan Engler* (pcd GR), recumandà d'acceptar la moziun Candinas. «La transmissiun digitala a spectrum lartg e la digitalisaziun na dastgan betg esser in privilegi da las citads e da las aglomeraziuns urbanas. Per in spazi da viver attractiv cunzunt era per la giuventetgna è l'access spert a l'internet ina premissa indispensabla. Gist per ils manaschis pitschens e mediochers e per il turissem saja in provediment da l'entir territori da noss pajais cun technologies modernas, efficientas e spertas da muntada centrala, ha punctuà Engler. Spitals regionalis, scolis, medis, inschigners, hotels, architects e chasas da medias etc. sajan dependents da colliaziuns spertas ed ultraspertas cun l'internet. Mo la colliaziun digitala possa prestar ina contribuziun efficienta per

Success per ils dus parlamentar cristandemocrats a Berna: Cunter la posiziun dal cussegl federal han Martin Candinas (a san.) e Stefan Engler (a dretga) dumagnà atras la moziun per in internet spert er en regiuns muntagnardas.

cumpensar ils dischavantatgs natirals dal lieu. «Nossa schanza èn posts da lavur decentralis che n'èn betg dependents da las distanzas.» Gist en regiuns ruralas e muntagnardas porschia la digitalisaziun maun per soluziuns intelligentas che lubeschian d'organisar da nov la convivenza, il service public e l'economia.

Gia fatg buns progress, dentant...

Dapi che la moziun è vegnida inoltrada ha la tecnica digitala gia fatg enorms progress, conceda Engler. L'extensiun dal provediment cun colliaziuns da spectrum lartg saja progressada bain dapi lu,

quai saja bun uschia. La planisaziun da la rait che vegn fatga da la concessionaria Swisscom haja la finamira da realisar fin la fin dal 2021 ils centers da tut las vischnancas svizras cun la tecnologia da fibras da vaider. Impurtant saja dentant ch'era las colliaziuns cun las interpresas e las chasadas privatas e la cumpatibilitad da differentas tecnologicas cun autas capacitads sajan garantidas e quai cunzunt er en abitadis che n'èn betg interessants per il martgà commercialisà. Las novas tecnologicas sajan considerablamain pli bunmartgadas che las calculaziuns fatgas 2016 ed indeblischan uschia l'argumen-

FOTO MAD

Il cussegl federal cumbatta la moziun

En num dal cussegl federal ha cussegliera federala *Doris Leuthard* cumbattì la moziun Candinas. Quella pretendia ch'il provediment da basa stoppia star a disposiziun mintga minuta, 24 uras a di e quai en l'entira surfatscha da noss pajais. In burgais possa far plant sche la spertadad che saja fixada en la concessiun da provediment na vegnia betg a star a disposiziun. Il cussegl federal saja cunter damai che la transposiziun tecnica da questa decisiun saja difficila e chaschunia auts custs. Impurtant saja da pudair cumbinar la tecnologia da la rait stabla cun il func mobil. En ina chamona da muntogna na possian ins betg realisar en il medem mument lingias cun fibra da vaider e la tecnologia da func.

I na constettia insomma betg ch'ins veglia ignorar las regiuns da muntogna. Tenor la Swisscom vegnia la tecnologia da spectrum lartg cun 3 Megabit gia installada e cun ils plans d'extensiun da la rait gia annunziads a cuntanscher 90 pertschient da las abitaziuns e dals manaschis artisanals e commercials e quai cun ina capaciad da minimum 80 Megabits per secunda. L'extensiun planisada succedia en il decurs dals proxims dus onns, uschia che la Svizra saja tecnologicamain a la testa dals pajais en Europa. Ins stoppi resguardar il fatg che la confederaziun veglia investir en in meglierament dal provediment da basa e betg en ina tecnologia specifica.

Proposta a la cumissiun e decisiun

En num da la cumissiun che ha sustegnì la moziun cun 6 cunter 0 vuschs e 3 abstenziuns propona il parsura Stefan Engler d'acceptar la moziun Candinas. Quai succeda lu era cun ina clera maioritad da 29 cunter 9 vuschs e 5 abstenziuns.